

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/529/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914211870
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6914211870.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana, v právnej veci navrhovateľa Quantum Credit a.s., so sídlom v Bratislave, Ružová dolina 25, IČO: 47 248 980, právne zastúpeného PERSPECTA Legal, s.r.o., Bratislava, Ružová dolina 25, IČO: 36 668 745, proti odporkyni X. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX, v konaní o zaplatenie 654,65 Eur s príslušenstvom o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 10C/76/2014-40 zo dňa 03.02.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zamietol návrh navrhovateľa a vo výroku o trovách konania, p o t v r d z u j e.

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd, vychádzajúc z ustanovenia § 115a a § 200ea zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte aj „O.s.p.“) uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 235,75Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne, počítaným zo sumy 148,37 Eur od 04.09.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne, počítaným zo sumy 4,67 Eur od 04.10.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne, počítaným zo sumy 16,33 Eur od 18.09.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne, počítaným zo sumy 24,46 Eur od 18.10.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne, počítaným zo sumy 20,96 Eur od 18.11.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne, počítaným zo sumy 20,96 Eur od 18.12.2011 do zaplatenia, všetko v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok); v prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol (druhý výrok) a odporkyni náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok).

V odôvodnení uviedol, že právny predchodca navrhovateľa Slovak Telekom, a.s. uzavrel s odporkyňou dňa 04.07.2011 Zmluvu o pripojení spolu s Dodatkom k tejto zmluve, na základe ktorej poskytoval odporkyni mobilné hlasové služby a služby káblovej alebo satelitnej komunikácie Magio Sat, za ktoré sa odporkyňa zaviazala riadne a včas platiť; pre prípad porušenia svojich povinností sa odporkyňa v Dodatku v bode B v tabuľke 3 (za porušenie časového záväzku 24-mesačnej doby viazanosti užívať službu Magio Sat - 199 Eur bez DPH jednorázovo a pre prípad nevrátenia, straty alebo odcudzenia prenajatého Magio Boxu - 150 Eur, pre prípad nevrátenia, straty alebo odcudzenia diaľkového ovládača k prenajatému Magio Sat boxu - 20Eur) zaviazala zaplatiť zmluvnú pokutu.

Právny predchodca navrhovateľa za poskytnuté telekomunikačné služby vyfakturoval odporkyni 148,37 Eur (faktúra č.7107952984 zo dňa 15.08.2011), 4,67Eur (faktúra č.7109037539 zo dňa 15.09.2011), 16,33Eur (faktúra č.0730995698 zo dňa 03.09.2011), 24,46 Eur (faktúra č.7731996211 zo dňa 03.10.2011), 20,96 Eur (faktúra č. 9732994090 zo dňa 03.11.2011), 20,96 Eur (faktúra č. 5733992624 zo

dňa 03.12.2011), Magio Sat pokutu 199 Eur, pokutu za Magio Box 150Eur, pokutu za diaľkový ovládač 20 Eur, pokutu za kartu 19,95 Eur a pokutu za ostatné príslušenstvo 29,95 Eur.

Vychádzajúc z ustanovenia § 42 ods.4, §43 ods.1 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, § 40 ods.2, § 544 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte len „OZ“) okresný súd uzavrel, že návrh navrhovateľa je dôvodný v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 235,75 Eur za telekomunikačné služby, poskytnuté právny predchodcom navrhovateľa odporkyni vrátane úrokov z omeškania ako sankcie za nezaplatenie tejto sumy v lehote splatnosti, ktoré sú vyúčtované faktúrami, predloženými navrhovateľom.

Návrh v časti o zaplatenie sumy 418,90 Eur s príslušenstvom titulom neuhradenej zmluvnej pokuty zamietol; navrhovateľ súdu nepreukázal oprávnenosť právneho predchodcu navrhovateľa účtovať odporkyni zmluvnú pokutu vo výške 199Eur za porušenie 24-mesačnej doby viazanosti užívať službu Magio Sat, pretože nepreukázal, že zmluva o pripojení bola vypovedaná, bolo od nej odstúpené, resp. došlo iným spôsobom ku jej zániku. Keďže zmluva o poskytovaní služby Magio Sat bola uzavretá písomne, mala byť aj zrušená písomne (§ 40 ods.2 OZ). Túto skutočnosť navrhovateľ nepreukázal.

Okrem toho navrhovateľ žiada priznať od odporkyne sankciu v podobe zmluvnej pokuty v nezmenenej výške bez ohľadu na dĺžku doby, zostávajúcej do konca tvrdenej doby viazanosti; spotrebiteľ zaplatí určitý počet mesačných paušálnych poplatkov, zostane mu iba napr. jeden poplatok, pre ktorého nezaplatenie uplatní navrhovateľ rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade, kedy sa dostane spotrebiteľ do omeškania na začiatku existencie zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých právny predchodca navrhovateľa dohadoval zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzuje odporkyňa ako spotrebiteľa. Z tohto dôvodu ide o neprimeranú sankciu, prejavujúcu sa osobitne v spojení s časovým aspektom, keďže spotrebiteľ je viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty bez ohľadu na to, či dôjde k porušeniu zmluvnej povinnosti na začiatku alebo na konci doby viazanosti.

Navrhovateľ navyše ani nepreukázal súdu oprávnenosť jeho právneho predchodcu účtovať zmluvné pokuty vo výške 150 Eur a 20 Eur ako pokuty za Magio Box a za diaľkový ovládač; nepreukázal, že by odporkyňa tieto veci, ktoré mala mať v nájme, nevrátila, stratila alebo odcudzila, teda že by porušila nejakú svoju zmluvnú povinnosť, zakladajúcu jej povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu.

Ohľadom uplatnených súm vo výške 19,95 Eur a 29,95 Eur, uplatnených ako zmluvné pokuty za kartu a ostatné príslušenstvo okresný súd uviedol, že takéto dojednania zo spisového materiálu ani nevyplývajú. Keďže súd po dôkazoch „nepátra“, ale vychádza z dôkazného materiálu, ktorý svojou procesnou aktivitou do konania vniesli účastníci konania, a zo spisového materiálu nárok na tieto zmluvné pokuty nevyplýval, nemohol mu súd ani vyhovieť.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že v spore prevažne úspešnej odporkyni náhradu trov konania nepriznal, pretože si ju neuplatnila a zo spisu jej žiadne trovy ani nevyplývajú.

Proti rozsudku do zamietajúceho výroku, ale len v časti nepriznanej zmluvnej pokuty vo výške 170 Eur, a do trov konania, podal včas odvolanie navrhovateľ. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil, jeho návrhu ohľadom sumy 170 Eur vyhovel a priznal mu aj náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania.

Uviedol, že súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci; nesúhlasí s jeho názorom ohľadom konštatovania, že navrhovateľ nepreukázal, že odporkyňa nevrátila Magio Box a diaľkový ovládač k nemu. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR z 31.05.2010 sp.zn. 6Cdo/81/2010 neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Nevrátenie príslušenstva je práve takouto právnou skutočnosťou, ktorú netreba (a nemožno) preukázať. Z tohto dôvodu bolo dôkazné bremeno na strane odporkyne, ktorá by v prípade vrátenia príslušenstva dostala preberací protokol.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že okresný súd vec správne skutkovo aj právne posúdil; rozhodnutie okresného súdu zodpovedá zistenému skutkovému stavu, vyplývajúcemu z listín, doložených v spise okresného súdu a je dostatočne odôvodnené (§ 157 O.s.p.). Okresný súd rozhodol vo výroku správne; odvolací súd sa s jeho výrokom stotožňuje, a k odôvodneniu ešte dodáva: Predmetom odvolacieho konania je výrok rozsudku okresného súdu, ktorým zamietol návrh navrhovateľa ohľadom časti zmluvnej pokuty vo výške 170 Eur potom, ako dospel k záveru, že dojednanie o zmluvnej pokute v dodatku k zmluve o pripojení je neprijateľná zmluvná podmienka, viažuca odporkyňu k povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu v nezmenenej výške, a teda je neplatná, a navyše navrhovateľ podľa neho ani nepreukázal oprávnenosť účtovať tieto zmluvné pokuty. Navrhovateľ s týmto posúdením veci okresným súdom nesúhlasil.

V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade zdôrazniť, že okresný súd posúdil sporné dojednanie o zmluvnej pokute v dodatku k zmluve o pripojení za neplatne dojednané. V konaní bolo preukázané, že právny predchodca navrhovateľa uzavrel s odporkyňou zmluvu o pripojení v znení dodatku k nej, na základe ktorej jej poskytoval elektronické komunikačné služby. Právny vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou je občianskoprávny vzťah; odporkyňa uzavrela zmluvu ako fyzická osoba bez oprávnenia na podnikanie. Okresný súd mal preukázané, že pohľadávka z titulu vyúčtovanej zmluvnej pokuty, vzniknutá na základe predmetnej zmluvy o pripojení, bola postúpená na navrhovateľa.

Podľa § 544 ods. 1 a 2 OZ, pre platnosť dohody o zmluvnej pokute sa okrem iného vyžaduje, aby v písomnej dohode bola určená výška zmluvnej pokuty alebo určený spôsob jej určenia. Výšku zmluvnej pokuty možno určiť jednorazovo pevnou sumou, prípadne v percentách, či zlomkom ceny alebo aj ako sumu, ktorá sa môže určitým spôsobom opakovať. Jej výška alebo spôsob určenia však musí byť vyjadrená jednoznačne, rovnako jednoznačne musí byť špecifikovaná zmluvná povinnosť, na porušenie ktorej sa zmluvná pokuta vzťahuje (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. MObdo/4/2003 zo dňa 19.11.2003, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/182/2001 zo dňa 25.06.2002, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo/794/2002 zo dňa 27.11.2003). V prípade, že tieto podstatné náležitosti v dohode o zmluvnej pokute chýbajú alebo nie sú určite a zrozumiteľne vyjadrené, je dohoda pre neurčitnosť podľa § 37 ods. 1 OZ absolútne neplatná. Okresný súd správne vyššie uvedený spôsob dojednania zmluvnej pokuty pre prípad porušenia zmluvných povinností v dodatku k zmluve o pripojení vyhodnotil.

Spornú zmluvu o pripojení v znení dodatku k nej možno charakterizovať ako spotrebiteľskú zmluvu a na odporkyňu je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa. Pri jej uzavieraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah, založený zmluvou o pripojení, je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. OZ). Uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Navrhovateľ právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvíja od spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú ako tzv. typové zmluvy uzavierané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§53 ods. 2 OZ); navrhovateľ ako dodávateľ zmluvnú pokutu s odporcom ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával.

Zmluvné dojednanie, obsiahnuté v s zmluve o pripojení, týkajúce sa zmluvnej pokuty, považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd žiadnym spôsobom nespochybňuje význam zmluvnej pokuty; pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. V spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzavieraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ; už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy. Navrhovateľ ako právny nástupca dodávateľa, nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. V danej veci zmluvnú pokutu považuje súd za neprimeranú sankciu, a to s poukazom na viaceré aspekty: z hľadiska času dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, keď v dôsledku nezaplatenia ceny dôjde

k ukončeniu zmluvy napríklad jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadom, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď v prvý mesiac viazanosti, teda na jeho začiatku. Rovnako je bez akéhokoľvek významu to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje). Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k predmetu zmluvy. Uvedené predstavuje ďalší samostatný dôvod na zamietnutie návrhu navrhovateľa, ako to urobil okresný súd napadnutým rozhodnutím.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, a to aj v trovách konania.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej odporkyni v odvolacom konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnila a ani jej nevyplývajú zo spisu. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.